Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-монголой ҮНЭН

...гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

(3538) 1941 оной октябриин 4, суббото СЭН 15 МҮНГЭН

...рад зоной сэрэгэй бэлэдхэл

...ороноо хамгаалха ябадал...эй праждениг бүхэнэй ...үргэ мүн гэжэ Сталин...титуци тушхаглаhан бай...ноо манай эхэ ороондо хэ...мүлэй тохёолдоод байхада ...гээ дайсантай сохилдожо ...газарта зэбсэгтэ гараар ...ха саг болоо. Мүн Ста...Конституцыяр бэхилэгдэ...лшадай гүйсөөлтэчүудые ...хүсөөр бүхы арадай ...ага хамгаалха сагынь

...Арми ба Уhан-Сэрэгэй ...hарын турша соо үргэн ...т дээрэ дайсанда эсэргүү...ата байлдаа хэжэ байна. ...шэн зоригто боецүүд, ко...дуд ба политхүдэлмэри...эй хамта арадай сэрэгэй ...н партизануудай отрядууд ...барин дайлалдажа ябанад. ...муухай дайсан хатуу ...сохиуулжа, шуhаа гоо...удэр ерэхэ бүри хүнүү...резервые дуулhажа байна. ...дайсан үшөөл хүсэтэй ...шэнэ шэнэ хүсэнүүдые ...хаяhаар байна. Дайн бол...гайрха шэнжэтэй болоо...хадаа бидэнhээ сэрэгэй ...эр түгэд ехэ резерв эри...э резервые СССР-эй ...нуудые сэрэгэй хэрэгтэ ...бүгэдэнитын уялгата ...hуралсал үгэхэ ёhотой.

...нитын сэрэгэй уялгата ...(всевобуч) эхилээ. Сэ...рэгтэ 16-hаа 50 хүртэр ...ааг. СССР-эй буу барин ...шадаха эрэгтэй бүхы ...нуд hуралсаха ёhотой. ...шэд, колхознигууд, ин...тнүүд, улаанармеецүүд ...эрэгэйхид Советскэ Сою...эгтэ хүсэнэй нэгэдэмэл ...мхи болон хамтарба.

...итай шуhата сохилдоо...ноо хэсүү бэрхэ үдэр...советскэ арад болбол ...Сталинай партийн хэрэг...ромонгүй үнэн оролдосотой ...айхабтар ехэ нягта ...а, хүсэнэйнгөө бата нэгэ...экономическа хүсэ шада...ни гражданска дайнай ...шэнгээр харуулна. Дай...та сохихо хэрэгтэ совет...бүхы юумээ үгэхөөр бэ...ы. Теэд, фашистска алуур...бута сохихын тулада ...ы ба хамагые дараха ...эбсэгые шудалжа шада...гэй. Иимэ шадабариие ...эрэгэй бэлэдхэлгэ үгэхэ

...й хэрэгтэ бүгэдэнитын ...уялгата hуралсал Совет...ай буу зэбсэг барин яба...та гражданин бүхэниие ...шунахай фашистнуудэ...**тоор тэмсэхэ** тэмсэлдэ...байна. Гражданин бүхэн ...байлдаанай газарта под...нигээ состав дотор тус...даан ябуулгаа хэжэ ...боецын мэдэхэ ёhотой ...дадалнуудые абаха ёho... бүрн гражданин бүхэн ...жагсаал ба винтовко мэдэхэ, мэргэнээр буудажа, жада ба хүрзэ шудалжа, гар граната ба горючитай бутылка шэдэжэ шадаха, талнуул разведкэ ябуулжа шадаха, хорото зүйлнүүдhээ бэеэ аршалха арганнуудые үзэхэ, бэеэ нюужа далдалжа шадаха ёhотой.

Советскэ Союзай гражданинуудай сэрэгэй амжалтата бэлэдхэлэй түлөө Всевобучын бүхы командна, инструкторска ба сэрэгэй-политическэ состав гүрэнэй урда бүрин харюусалгатай. Эдэнhээн лэ хэрэгэй амжалта дулдыдаха байна. Эдэнэй олон хүнүүдынь мүн өөhэдөөшье ехэ hайнаар hуралсаха ёhотой, ушарынь мүлөөнэй дайн ехэхэн эрилгэнүүдые хэнэ.

Сэрэгэй бэлэдхэлгэ хадаа зохихо дайшалхы эрхэ байдалда ябуулагдаха ёhотой. Зүбхэн лэ энэ ушарта түс бэлэдхэлгэ шухала хэрэгтэй үрэнүүлээ үгэжэ шадана. Бидэ мүнөө дайлалдаха соогоо ёhотой үхэлэй дайсантай дайлалдажа байнабди. Станок дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа хүдэлмэришэн үглөө болоходо байлдаанай газарта ябашаhан байжа болохо юм. Тимэhээ, тэрэ болбол мүнөө сагай сэрэгэй техникэтэй ба фронт дээрэ боецүүдэй оложо абаhан дүршэл туршалгатай танилсаhан байха ёhотой.

Hуралсалай болодог газарнуудые буу зэбсэг мэтын хэрэгсэлнүүдээр хангаха шухала. Профсоюзна ба осоавиахимай эмхинүүдтэ хабаадаха hуралсалай хэрэгсэл, буу гэхэ мэтэнүүд бүгэдэ Советскэ Союзай гражданинуудай бүгэдэнитын сэрэгэй hуралсалай зорилгонуудые гүйсэдхэхэ ябадалда үгтэhэн байха ёhотой. Хаана hуралсалай буу зэбсэг үшөө үгыб, тэндэ буу зэбсэгэй хэб зурагуудые үргэнөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Клуб хадаа сэрэгэй эрдэмүүдые тарааха газар болохо ёhотой, оборонын гэрнүүд хадаа всевобучын гэрнүүд болохо ёhотой. Спортивна эмхинүүд лыжын бэлэдхэлгын талаар всевобучто туhалжа, сэрэгэй хэрэгтэ hуралсажа байгаа хүн бүхэниие лыжээр ябуулжа ба лыжэ дээрэhээ буудажа шадаха болгожо hургаха уялгатай.

Партийна, комсомольско эмхинүүд бүгэдэнитын сэрэгэй hуралсалые эмхидхэхэ ба ябуулха хэрэгтэ активна хабаадалсаха ёhотой. Коммунистнуд ба комсомолецүүд бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулха уялгатай ба тэдэнэр бүгэдөөрөө сэрэгэй бэлэдхэлтэй болохын түлөө тэмсэлые толгойлхо ёhотой.

Всевобуч тухай Гүрэнэй Оборонын Комитедэй тогтоолые советскэ арад ехэ эдибхитэйгээр угтажа абаба. Сэрэгэй hуралсал хадаа манай нангин газарта добтолжо ороhон хорото муухай дайсаниие хэрэгтэй минутада шадамгайгаар, эрэлхэг зоригтойгоор үй бута сохихо шэнэ шэнэ олон миллион бэлэдхэлтэй дайшалхы хүнүүдые орондоо үгэхэ байна.

(«Правдын» түрүү бэшэгhээ).

...ан державын түлөөлэгшэдэй конференцидэ ...абаадалсаhан английска ба американска ...егацинуудта зорюулан СССР-эй Совнаркомой ...түрүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталинай дэргэдэ ...хүндэлэлэй эдеэлэлгэ болобо

...рин 1-дэ СССР-эй Арадай ...варай Соведэй түрүүлэг...эр И. В. Сталин болбол ...ержавын түлөөлэгшэдэй ...цидэ хабаадалсаhан анг...а американска делегаци...хүндэлэлдэ эдеэлэлгэ эм...ыгэн дээрэ английска ...ин түрүүлэгшэ лорд Би... американска делегацийн ...гшэ г-н Гарриман, анг... посол г-н С. Криппс, ...ска посол г-н Штейн...нглийска ба американска делегацинуудай бүхы членүүд ба экспертнүүд, мүн тэрэшэлэн нүхэд В.М. Молотов, маршал К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, А. И. Шахурин, адмирал Н.Г. Кузнецов, А. Я. Вышинский, США-да байдаг советскэ посол К. А. Уманский; НКИД, НКО, Наркомвоенморфлот, НКВТ-гэй харюусалгата сотруднигууд; английска ба американска посольствонуудай членүүд байлсабад.

Эдеэлэлгэн хадаа ханибарисаагай оршомбайдалда үнгэрбэ.

...осквада немецкэ самоледуудай добтолхо гэhэн hэдэлгэ

...рин 2-ой hүни бүлэг ...самоледууд ганса нэгээрээ ...а добтолхые hэдэбэ. Зе...ртиллериин буудалгаар ба ...истребительнүүдээр нам...нагдан, дайсанай самоледууд Москвада орожо шадаагүй.

Немецкэ хоёр самолет унагаагдаба. (ТАСС).

АГУУЕХЭ СТАЛИНСКА ВАХТАДА

СТАХАНОВСКА АЖАЛ

Улан-Удэ станциин хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилэн, баатар Улаан Армидаа бага бэшэ туhа хүргэжэ байна.

Эндэхи депогой цехүүдтэ үдэрэйнгөө даабариие 400-500 процент дүүргэдэг ба хэдэн станок дээрэ хүдэлмэрилдэг стахановецуудай тоо үдэрhөө үдэртэ ургана.

Сентябриин 29-дэ депогой ба станциин хүдэлмэришэд, албахаагшадай хамтын суглаан боложо, Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо тухайда Мяханай комбинадай хүдэлмэришэдэй уряае зүбшэбэ. Тиигээд, тус уряае тон халуунаар угтаад, түүхэтэ тэрэ үдэр хүртэр ажалай фронт дээрэ бүри ехэ амжалтануудые туйлажа, хүн түрэлхитэнэй хорото дайсан фашизмые үй бута сохихо хэрэгтэ шэн зоригто Улаан Армидаа бодото туhаламжа үзүүлхэбди гэhэн үялгануудые абаба:

1. Ноябриин 7 хүртэрхи нэгэ амаралтын үдэртэ хүдэлмэрилжэ, олоhон мүнгээе оборонын фонддо оруулха;

2. Элдэб зэбсэгүүдэй жэжэ эаhабариие өөhэдынгөө хүсөөр гүйсэдхэхэ.

3. Поезднуудай байлгые багадхаха.

4. Хүдэлмэришэн ба албахаагша бүхэн болбол сэрэгэй нэжээд мэргэжэлые шудалха гэхэ мэтэ уялгануудые абаа.

Түмэрэамайхид хадаа Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ оролсоhон түрүүшын үдэрhөө эхилэн эрхим жэшээнүүдые харуулжа байнад. Энэ үдэр инструментальна цехэй дархан коммунист нүхэр Еременко гэгшэ халаанайнгаа даабариие 466 процент; хоёр станок дээрэ хүдэлмэрилдэг стахановец нүхэр Литвинов —501 процент, токарь нүхэр Шевченко—404, слесарь коммунист нүхэр Врулевский—327 процент, слесарь Калинкин—328 ба токарь нүхэр Собойнов гэгшэ 333 процент дүүргэбэд. Тэрэшэлэн үдэрэй туршада 2—3 нормо дүүргэhэн нүхэд олон.

* * *

Улан-Удын вагон заhабарилгын пунктын хүдэлмэришэд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, тэдэнэй нилээд олониинь үдэрhөө үдэртэ 4—5 нормо бүтээнэд.

Сентябриин 29-эй үдэр дархашуул нүхэд Евдокимов ба Коваленко гэгшэд үдэрэйнгөө даабариие хүн бүхэнэй 462 процент, слесарь нүхэр Пектурно гэгшэ 519 процент, дархашуул нүхэд Шелехов ба Щукин гэгшэд хүн бүхэнэй 481 процент дүүргэбэд.

О. Будаев

Эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ

Шэлэй заводой отололгын цехтэ орон гэхэдэ эхэнэрэй олон тэндэ. Зарим эхэнэрнүүдынь шэлээ бута алдажархинаа гү гэхээр түргэн түжэрөөр шууяса отолоод табисагаана.

Эдэнэр барандаа эршэмтэйгээр хүдэлмэрилдэг юм. Евдокия Гацкевич ходоодо үдэрэйнгөө нормые 150 процент дүүргэнэ. Тэрэшэлэн Ольга Тулосоева, Екатерина Копелова, Охотникова, Бестужева, Бухарова гэгшэд даабаринуудаа 120 процентhээ доошо бэшэ гүйсэдхэнэ.

Обусинский

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөн

Улан-Удын талханай комбинадай хүдэлмэришэд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ олоороо оролсобо. Энэ коллективэй бүхы хүдэлмэришэд октябрь hарынгаа түсэбые дүрбэн хоног урид 102 процент дүүргэхэ уялга абаад, тэрэниие бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ захалаа.

Hүүлэй хоёр-гурбан hаранууд соо түс комбинадай хүдэлмэришэн бүхэн үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэжэ, үйлэдбэриин үндэр бүтээсэнүүдые туйлана. Тэрэнэй ашаар, гурбадахи кварталайнгаа даабариие 143 процент дүүргэhэн байна.

Нүхэд Медведьев, Тимофеев, Корчагина, Мясников, Лазарев, Носырева ба Лысюк гэгшэдэй бригаданууд өөhэдынгөө даабаринуудые саг үргэлжэ үлүүлэн гүйсэдхэдэг болоо.

Булгаков.

Советскэ Информбюроhоо

ОКТЯБРИИН 1-эй ҮДЭШЫН МЭДЭЭСЭЛ

Октябриин 1-эй туршада манай сэрэгүүд дайсандэ эсэргүүсэhэн байлдаануудые бүхы фронт дээрэ ябуулба.

Сентябриин 29-дэ дайсанай 26 самолет үгы хэгдээ. Манай авиаци 9 самоледоо гэзэбэ.

Сентябриин 30-да тагнуул хэжэ ябаhан нэгэ немецкэ самолет Москва шадар унагаагдаа.

* * *

Нүхэр Куцеваловай командалдаг соединениин летчигууд немецко-фашистска сэрэгүүдтэй түйлай ехэ шэн зоригтойгоор тулаалдажа байна. Сентябриин 28 үдэр соо тэдэ летчигууд болбол дайсанай ябган сэрэгүүдые тээжэ ябаhан 864 автомашина, 78 танк, 80 бронеавтомобиль, бензинтэй 61 цистернэ үгы хэhэн, hомо хэрэгсэл хадагалhан 15 склад тэhэ татаhан, агазрай байлдаануудта 38 немецкэ самолет унагааhан байна. Нүхэр Куцеваловай эскадрилинуудай сохилтонууд болбол үдэр ерэхэ бүри шангарна. Энэ соединениин летчигууд галсахан hүүлэй гурбан хоног соо баруун хойто зүгэй фронтдо дайнай ябуулганнуудые хэхэ зуураа 300 шахуу немецкэ автомашина, 38 бронеавтомобиль, 14 танк, нэгэ хэлэн артиллерийскэ батарей ба ехэ олон ябган сэрэгүүдые хяа hамна бомбодоhон байна.

* * *

Баруун зүгэй фронтдо дайлалдажа байгаа нүхэр Акименко гэгшын частнууд нэгэ хэдэхэн хоногой туршада дайсанай 42 танк, 8 үхэр буу бута сохиhон ба немецкэ моторизованно ябган сэрэгүүдэй 5-дахи батальоной тутые буляан абажа гартаа оруулhан байна.

* * *

Хара далайн уhан сэрэгэй флодой нэгэ авиасоединениин летчигууд нэгэ үдэрэй туршада дайсанай 10 самолет ба 3 планерые унагааба. Балтийн флодой бүлэг летчигууд фашистска мотомехчастнуудые ехэ амжалтатайгаар атаковалжа хоёр зенитнэ батарейень гэмтээhэн, 2 немецкэ танк ба хэдэн автомашиныень бута сохиhон байна.

* * *

Нэгэ томо партизанска отряд Тарту городой райондо фашистска сэрэгүүдэй штабта добтолго хэжэ 15 германска солдадые алаад, штабыень hандартаажа ехэ шухала документнуудые гартаа оруулhан байна. Партизануд болбол Р. райондо хоол хүнэhэ хадагалhан нэгэ ехэ складые шатааhан, горючитай цистернэнүүдые тэhэлhэн ба нэгэ электростанциие гэмтээhэн байна.

Нүхэр Г. гэгшын командалга доро ябадаг партизанска отряд П. станцида дүтэхэнэ нууга түхэреөд hууба. Тэрэ үедэнь Ленинград тээшэ hомо хэрэгсэлые абаа шажа ябаhан поезд харгын усалтаhанhаа боложо байшаhан байгаа. Тиихэдэнь тэдэ партизануд станково ба гар пулемедоор, автомат ба винтовкопуудаар фашистнуудые буудажа поездые харуулhалжа ябаhан 30 гаран немецкэ солдадые алаба. Партизануудай гарта айхабтар ехэ трофей өлдоhон байна: танк буудаг 4 үхэр буу, 11 пулемет, 240 винтовко, 30 пистолет, 18 хайрсаг гранатануд, 20 мянга гаран патрон. Депогой начальник нүхэр И. түрүүтэй ябадаг отряд болбол фашистска булиматаран эзэлгнэдэй эра талада шэн зоригтойгоор дайлалдажа байна. Энэ отряд болбол сентябриин 10 хоногой туршада нэгэ немецкэ карательна ротые сүм худажа үгы хэhэн. Тарнашадhаа буляажа абаhан хоол хүнэhэ тээжэ ябаhан 11 автомашиныень шатааhан ба хэлхеэ холбоо байгуулаша 8 немецкэ мотоциклистые үгы хэhэн байна.

* * *

Баруун зүгэй фронтдо К. нуурай оршон дээрэ манай частнууд немецкэ 476-дахи номерой полевой почтые буляажа абаба. Солдадуудай бэшэгүүд болбол германска солдадуудай hанал бодолой ехэ уруу дуруу байhаниие гэршэлнэ. «Эндэ боложо байhан юумэнүүдые харадагүй ба дуулдагүй хүнүүдтэ ехэл hайн юм аабза. Энэ дайнай түргөөр эсэслээ hаань би ехэ золтой байха hэм. Ородой артиллериин айхабтар хатуу шангаар буудажа эхилhэн ушарhаа мүнөө нүхэн соо орожо хорлодохо эрхэтэй болооб»,—гэжэ солдат Отто Гейгер болбол түрэлхидтөө бэшэhэн байна. «hалхи шуурган соошье, аадар борсо соошье унтаха нойргүйгөөр поли дээрэ хэбтэжэ байнабди. Бидэниие халажа амаруулха хүнүүд үгы. Тосхонууд бүгэдөөрөө hандаргаагдашаhай. Хүн зониинь тэрьедэнхэй. Тойроод үргэлжэ буудалдаан. Ородой партизануд ой соогуур дүүрэн, тэдэнэр болбол маниие добтолжо эмар заяа үзүүлнэгүй. Энэ дайнай эсэслээ hаа би яагаа ехээр баярлаха hаабиб»,—гэжэ солдат Герберт Ланге бэшэhэн байна.

«Хэдэн үдэр соо сабхияа тайлаагүй ябанабди. Ородой летчигууд үдэршье, hүнишье маниие бомбодоно. Нэгэдэхи ротодо хэдэн арбаад хүнүүд алуулhан ба шархатаhан байна. Энэ бэшэжэ байха үедэмни ородой 7 самолет бидэн дээгүүр элижэ ябаба. Айхабтар hүрэтэй. Бэшэгээ дүүргэхэм»,—гэжэ солдат Курт Гассез өөрыгөө эхэдэ ехэ гомодон бэшэнэ.

«Бидэнэр шабар шабха болоhон нүхэн соо хэбтэнэбди, маниие тойроод ой. Эдеэ хоолшай ехэ муу, хоол хүнэhэ өөhэдөө бэдэржэ хоолойгоо тэжээхэ болоноби. Гар доро дайралдаhан лэ юумые абанабди. Тиигэжэ интендансттадаа пэгэшье гарэгүйгөөр хоолойгоо тэжээжэ ябана гэшэ хаби»,—гэжэ солдат Карл Венцель нүхэртөө бэшэhэн байна. «...Зариндаа бүхэли үдэр соо үмхэшье хилээмэ, балгашье уhа, нэгэхэншье гонзогор папирос абантүй ябадагби. Эндэ дайлалдажа байха гэшэ айхабтар ехэ бэрхэшээлтэй. Гэшхэм газар бүхэниие эзэлэн абахадаа түйлай хатуу шанга байлдаа хэжэ хэдэн олон хүнүүдээ алуулжабди. Манай ротын командир байлдаанай үедэ алуулhан байна».—гэжэ ефрейтор Герберт Бушмейстер бэшэhэн байна.

* * *

Немецкэ сэрэгүүд Кривой Рогые эзэлээд байхадаа Улаан Армийн частнуудаар хамта үрдижэ гараагүй хүн зониие айхабтараар тамалан зобооhон ба худаhан байха юм. Кривой Рогоо тэрьедэжэ гараhан бүлэг hуурин хүнүүд фашистска алууршадай зэргиг худалгануд тухай манай командованида дуулгаhан байна. «Намайе, минии эрэ нүхэрыемни, хоёр үхибүүдыемнай филиалай нэгэ хэдэн албахаагшадтай хамта шанга харуул доро туужа немецкэ частиин штабта нэгэ hуни абаашаhан байгаа. Тиигээд нэгэ немецкэ офицер Криворожья гэдэгэй руднигууд тухай элдэб мэдээнүүдые, мүн тэрэнэй картые эриhэн байгаа. Минии эрэ нүхэрэй ба тэрээнтэй хамта худалмэрилэгшэдэй тиимэ карта бидэнэртэ үгы гэжэ харюусахадань тэрэ офицер минии эрэ нүхэрэй улайха нюурые хэдэн дахин ташуурдаhан байна. Немецкэ офицер ба солдадууд болбол руднигай инженер Г. С. Куличенко гэгшые илангаяа ехээр тамалан зобоогоо. Тэрэ инженерэй нюдыень бэлтэ гарашатарынь сохижорхёо hэн. Тиигээд тэдэ галзуурhаан фашистнуд болбол бэеыень хутагаар хэдэнтэ хадхаад, hүүлдэнь буудажа алаа hэн. Минии эрэ нүхэрые түрмэдэ абаашаhан байгаа. Айхабтар ехээр сохюулжа байжа мушхүүлhэнhээ боложо түрмэ соо ороhоной нгоо үглөөдэр үхэшоо hэн гэжэ нүхэдни hүүлдэ дуулгаа hэн»,—гэжэ түмэрэй рудагай ба марганцева институтай украинска филиалай сотруднигай hамган Н. К. Григоренко мэдүүлhэн байна.

Улаан Армиэа дулаан хубсаhаар хангая!

Фронтдоо бүхы хэмжээгээр туhалхые хүсэнэ

Улан-Удэ городой ажалшад болбол Улаан Армиингаа боецүүдтэ дулаан хубсаhа бэлэглэхэ хэрэггэ тон эдибхитэйгээр хабаадажа байна.

ПВЗ-гэй паровоз хабсаралгын цехэй хүдэлмэришэн нүхэр Радченко гэгшэ телогрейкэ, хубэнтэй үмдэ, малгай, свитер, шарф ба 5 метр бүд үгэбэ. Инструментальна цехэй мастер нүхэр Танич 13 зүйлэй дулаан хубсаhа тушаагаа.

Бурят-Монголой хэлхеэ холбооной управлениин хүдэлмэришэ нүхэр Косякович гэгшэ телогрейкэ, хубэнтэй үмдэ ба хоёр арhа бэлэглэбэ; нүхэр Пелипасов болбол шинель, үмдэ, комбинизон, бээлэй ба малгай үгэhэн байна.

* * *

Улаан Армийн боецүүдтэ бэлэглэhэн хубсаhануудые заhаха ба оёхо мастерской Баргажанай аймагай центртэхи соцкультурын байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэжэ, тэндэ гэрэй ээзэн эхэнэрнүүд олоороо хүдэлмэрилжэ эхилэнхэй.

Шэлэй заводойхид хожомдоногүй

Шэлэй заводой хүдэлмэришэн бүхэн Улаан Армийнгаа боецүүдтэ дулаан хубсаhа бэлэглээд, тэрээн дээрээ зогсонгүй бэлэгээ мүнгөөршье, хубсаhа хунарааршье үгэжэ үргэлжэлhөөр байна.

Энэ заводой хүдэлмэришэн ба албахаагшад дулаан хубсаhа оруулхаhаа гадна, 4133 түхэриг гар мүнгэ оруулба. инженер Потанова К. телогрейкэ, дулаан дотор хубсаhа, гимнастерко, полотенце, хоёр пулаад, валенка бэлэг болгон барибa. Гэрэй ээзэн эхэнэр Анна Шунько хоёр паар носки, сэмбэ гимнастерко, үмдэ, дотор хубсаhа үгэhэн байна.

Дулаан хубсаhа үгэхэ тухай хэлсэhэнэйгээ хойто үглөөгүүр нүхэр Гусачков—шэбшэнэхэн телогрейкэ, полотенце, дотор хубсаhа, хоёр паар носки асаржа тушаагаа. Нүхэр Бурдуковская—валенка, дулаан дотор хубсаhа, свитер гэхэ мэтые оруулаа. Нүхэр Манжигеева—хүнжэл, полотенце, дулаан свитер, 2 паар носки оруулаад, тэрээнhээ гадна метрээр абтаhан бүдөөр үмдэ самса гэхэ мэтые оёлсожо туhална.

Мэдээ суглуулгада сагаа барана

Хүдэлмэришэн-Таряашанай илагдашагүй Улаан Армийн шэн зоригто боецүүд, командир ба комиссарнуудые үбэлэй гадар хубсаhан ба дулаан дотор хубсаhануудаар хангаха гэhэн советскэ түрүү хүнүүдэй гайхамшагта үүсхэл хадаа угаа гүнзэгы удхашанартай ябуулга байна. Энээниие манай республикын ажалшад халуунаар дэмжэнэ. Өөhэдынгөө хүндэтэ бэлэгүүдые элбэг ехээр элигээнэ. Энэ хүдэлмэриие партийна ба советскэ органууд эмхидхэн ударидана.

Улаан Армиингаа баатарнуудта дулаан хубсаhа бэлэглэхэ ябадалда Бичурын аймагай ажалшад тон эдибхитэйгээр оролсожо, айхабтар олон зүйлэй бэлэгүүдые тушаажа байнад. Мүнөө оруулагдаад байhан бэлэгүүдэйнь дунда хэдэн зуугаад малгай, бээлэй, баарье, хониной арhан, оодон дэгэл, шинель, дулаан оймhон ба бусад олон зүйлнүүд бии.

Энэ ябадалда Гушадай сомоной Калининай нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд дэбжэлтэ ехэтэйгээр оролсожо, 30-аад арhа, хэдэн арбаад бээлэй ба баарье, олон малгай, свитер гэхэ мэтые тушаахаhаа гадна, эд бараа худалдан абажа дулаан хубсаhа оюулхын тулада 2000 түхэриг суглуулба. Ара-Хэрээтын сомоной „Красный боевик" колхозойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Сафанов) 15 валенка, 12 оодон дэгэл, арбаад фуфайка, гушаад малгай, арба гаран бээлэйнүүдые суглуулаад байна.

Тиигэбэшье, аймаг доторхи олоншог колхозууд, эмхизургаануд болбол Улаан Армийнгаа алдар солото хүбүүдтэ дулаан хубсаhа бэлэглэхэ зэргын шухала хэрэгтэ нэгэн жэгдээр оролсоогүй байhаар. Энэ хэрэгые хүтэлбэрилхэ ба эмхидхэхын тулада сельсоведүүд, колхозууд ба эмхизургаануд бүхэндэ тусгаар комиссинууд томилэгдоhон болобошье, тэдэнэр өөhэдынгөө зорилгые hайгар ойлгоогүй гэхэ гү, али бүхы шадалараа худалмэрилхые оролдоогүй байна.

Жэшээлхэдэ, Бичурын сомоной „Красная Звезда" колхозой членүүд юрэхэн нэгэ хэды малгай, бээлэй, баарье, үсөөхэн арhа оруулаад hанаагаа амаршанхай. Эндэ томилогдоhон комисси (түрүүлэгшэнь Афанасьев) эмхидхэлэй худалмэри ябуулжа бираагүй. Тус колхозой олонхи членүүд дулаан хубсаhа бэлэглэлгэдэ хабаадалсаагүй байха юм.

Аймагай потребсоюз нилээд томохон коллективтэй юм. Эндэхи албахаагшадhаа угаа элбэг бэлэгүүд орохоор байhан аад, даб дээрээ ёhоор юумэ сугларааагүй байhаар. Еланска сельсоведэй Лаговскын нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Ястребов) ба 105-дахи полкын нэрэмжэтэ (Ара-Хэрээтын сомон) колхозуудта дулаан хубсаhа бэлэглэлгэ гон хангалтагүй. Дурсагдагша колхозуудай олонхи членүүд мүнөө хүртэр юушье бэлэглээгүй байhаар.

Энэ шухала хэрэгые аймагай партийна ба советскэ органууд большевистскэ ёhоор хүтэлбэрилжэ шадаагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ ушартай. Аймагай центральна комисси (түрүүлэгшэнь нүх. Гурьянов) винтын дунда ойлгууламжын худалмэри hайтар ябуулжа, дулаан хубсаhа бэлэглэлгын политическэ удхашанарые тайлбарилха тухай оролдосо гаргахын орондо, харин дулаан хубсаhанай хэр зэргэ бэлэглэгдэжэ байhан тухай тоо мэдээ хуряалгаар хайран сагаа барана.

Цым. Кижингинский.

ВКП(б)-гэй МК ба МГК-гэй хамтарhан пленум

Сентябриин 29-дэ ВКП(б)-гэй МК ба МГК-гэй хамтарhан пленум болоо. Пленум хадаа „картофель ба овощь хадагалга ба Москва город тээшэ тээлгэ, тэрээндэ бэлэдхэлэй ябаса тухай" асуудал хэлсэбэ.

Пленум хадаа олоншог районуудта картофель ба овощиин бэлэдхэл ба тэрэниие Москва город тээшэ тээлгэ хангалтагүй ябуулагдажа байна гэжэ тэмдэглээд, Малинска, Осташевско, Уваровска, Ново-Петровско ба бусад хэдэн районуудай бэлэдхэлгын организацинуд, районуудай партийна, советскэ органууудай хүдэлмэринүүдые шүүмжэлбэ.

ВКП(б)-гэй МК ба МГК-гэй пленум болбол партийна, советскэ ба худалдаа-бэлэдхэлэй организацинуудай шухала зорилгонь—картофель ба овощиие Москва тээшэ саг соонь, хүрэхэhөөнь түрүүн тээхэ ябадалда байна гэжэ тэмдэглэбэ. Пленум болбол колхозууд, совхозууд морковь ба свекло хуряалгаа октябриин 5 болтор, картофелиие—октябриин 10 болтор хуряажа дүүргэхэ гэжэ болзор гаргаба. Октябриин 10-hаа хожом бэшэ орой таригдаhан капустын массова хуряалгые эхилхэ.

Пленум болбол картофель ба овощиие үбэлэй сагта хадагалха траншей ба бурто (нүхэнүүд) гэхэ мэтые hайнаар бэлэдхэхэ ябадалда Москва городой ба областиин партийна, советскэ ба худалдаа-бэлэдхэлэй организацинуудай онсо анхаралаа табиха гэбэ.

(ТАСС).

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҺОО

ОКТЯБРИИН 2-ой ҮГЛӨӨНЭЙ МӘДЭЭСЭЛ

Октябриин 1-эй һүшиин түршада манай сэрэгүүд болбол дайсанда эсэргүү байлдаануудые бүхы фронт дээрэ ябуулба.

* * *

Хоёр үдэрэй агаарай байлдаануудта манай бүлэг самоледууд баруун-хойто зүгэй фронтын нэгэ участок дээрэ 13 фашистска самоледые упагаагаа. Дайсанай аэродромууд дээрэ 11 самолет үгы хэгдэжэ, 15 самолет гэмтээгдэбэ. Бомбонуудай сэхэ тудалгаар 12 зенитнэ ба 10 полевой ехэ буу бута сохигдоһон байна.

* * *

Младша лейтенант Гречишкинэй бомбардировщигуудай звено болбол С. райондо немецкэ аэродромые атаковалаа. Бомбонуудайнь мэртэн тудалгаар дайсанай 10 самолет үгы хэгдэбэ. Аэродромһоон дэгдэн нинДэхэ үедоо нэгэ немецкэ истребитель сохигдобо.

* * *

Баруун-хойто зүгэй фронт дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан манай ябган сэрэгүүдэй нэгэ часть болбол дайсанай атакые амжалтатайгаар тэдэргэнь сохёод, тэрэндэ горьтойхон гээлтэ ушаруулаа. Дайсан болбол 400 шахуу хүнүүдээ алуулжа ба шархатуулжа гээһэн байна. Фашистнууд байлдаашай тала дээрэ олон буу ба һомо хэрэгсэлнүүдые хаяа. Энэ зүгэй фронтын ондоо нэгэ участок дээрэ командир Коньковой часть болбол фашистнудтай үсэд шангаар байлдаха зуураа тэдэнэй 17 станково пулемедые буляажа абаад, 6 танкые бала сохёо. Немецүүд байлдаанай тала дээрэ 200 шахуу алагдаһан, шархатаһан солдат ба офицерээ орхиһон байна.

* * *

Полковник Фроловой часть болбол 291-дэхи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 506-дахи полкдо горьтойхон сохилто хэбэ. Дайсан болбол 600 гаран хүнөө алуулжа ба шархатуулжа гээгээ. Немецкэ 2 танк, 2 танкеткэ, 8 ехэ буу ба морин тэргэтэй ашаан үгы хэгдэбэ. Манай боецүүд олон станково пулемет ба һомо хэрэгсэлнүүдые буляажа абаа.

* * *

Одессые героическаар хамгаалагшадта партизануудай отрядууд сэгнэшэгүй туһаламжа үзүүлнэ. Партизанска отрядуудай боецүүд германо-румынска сэрэгүүдэй ара таллаар шангахан сохилтопуудые хэжэ байна. Нух. К. гэгшын командалдаг партизанска отряд болбол Одесскэ фрот тээшэ ерэжэ ябаһан дайсанай колоннонуудта сентябриин турша соо 18 добтолго хэбэ. Фашистнуудтай тэмсэһэн байлдаануудта партизанууд болбол дайсанай 200 гаран солдат ба офицерые хюдажа олон буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэлнүүдые гартаа оруулаа.

Одессын баруун-хойто зүгтэ ябуулгаа хэжэ байһан нүхэр Г. гэгшын отряд болбол 7 ехэ хүүргэ һандаргаад, харгынуудые 16 газарта мишировалһэн байгаа. Минэдэнь орожо румынска ябган сэрэгүүдтэй 6 автомашина тэһэрбэ. Дайсанай 100 шахуу солдат үхөө. Одесскэ областиин нэгэ лиманай зонодо нүх. В. гэгшын отрядай бүлэг боецүүд ябуулгаа хэдэг байна. Сентябриин 22-то партизанууд болбол 25 немецкэ мотоциклистые лиманда намнажа оруулаад, тэндэнь үгы хэбэ.

Одессэһээ баруугаар нух. Х. гэгшын командалдаг партизанска отряд ябуулгаа хэнэ. Сентябрь һарын туршада тус отрядай боецүүд горючитай 17 цистерные ба румынска артиллеридэ зорюулагдаһан снарядуудтай хоёр автоколонные үгы хэһэн байна.

* * *

Плендэ орохон немецкэ солдадууд болбол германска арми дотор дайнда дурагүйтэһэн һанал бодолой ургажа байһанай тухай асуултаяа үгэхэдөө хөөрэнэ. Тэдэнэй солдадууд болбол ойротожо байһан ородой шэрүүн үбэлһөө илангаяа зүрхэ алдана. 168-дахи дивизиин 429-дэхи полкын ефрейтор Конрад Клотц гэгшэ иигэжэ мэдүүлнэ: «Дайн болбол хүйтэн болтор дүүрэхэ юм гэжэ бидэндэ хэлээ һэн. Хэрбээ бидэ ородуудтай үбэл байлдаха болоо һаа, бүгэдөөрөө үхэжэ хосорхобди, юуб гэхэдэ, бидэ шанга хүйтэндэ тэсэхэгүйбди. Солдадуудай дайнһаа хашаранхай. Дайн болбол солдадуудай зүдэрэлгэ зоболго дээрэһээ ашаг хонжо олодог генералнуудта гансахан лэ туһатай байха юм». 113-дахи дивизиин 260-дахи полкын ефрейтор Рупрехт Вайгель гэгшэ асуултаяа үгэхэдөө иигэжэ хэлэбэ: «Хэрбээ бидэ Россида үбэлдөө һаатан байха болоо һаа бүгэлөөрөө хосорхобди. Мүнөөшье солдадуудная окопууд соогуур һармагшан шэнги бээрэн дааражa һуунад».

Немецкэ офицернүүдэй олониинь мүн Германи илаха юм гэжэ этигэхээ болижо байна. Германска офицер Иозеф Кастинг гэгшын эхэ орон тээшээ бэшэһэн бэшэг соohоонь абтаһан буулгабари иимэ байна: «Һүүлэй үдэрнүүдтэ бидэ тон ехэ юумые үзөөбди. Би өөрынгөө ами наһые хахадшье фениингээр сэгнэнэгүйб. Намайе тойроод юунэйшье боложо байһаниень ойлгоногүйб. Бидэ үхэлэй аюул доро ябанэбди. Иигэжэ ажа ябаха гээшэ юрэ аймшаг байна даа! Манай хүтэлбэрилэгшэд господинууд өөһэдтөө рыцарскэ орденуудые олохые хүсэнэ гээшэ ха... Хайшан гэжэ бүрин бүтэнөөр өөрынгөө яһые шэрэжэ гэртээ бусаха гээшэб гэһэн гансахан лэ нэгэ хүсэлтэй ябанам. Ондоо юуншье намда хэрэггүй».

СССР, Великобритани ба США-гэй конференциин шиидхэбэринүүд тухай хилын саанаһаа отклигууд

Англи

ЛОНДОН, октябриин 2. (ТАСС). Английска хэблэл хадаа СССР, Великобритани ба США-гэй түлөөлөгшэдэй конференциин дүнгүүд тухай һанаалаа өгэдэ хандуулан бэшэнэ. Газетэнүүд болбол тус конференциин шиидхэбэринүүдые һайшааха зуураа гитлеровскэ Германие илаха хэрэгые эмхидхэхэ ябадалда туйлай ехэ удхашанартай байһание тэмдэглэнэ.

Энэ конференци болбол энээнһээ урда болохон конференцинүүд соohоо тон богонихон болзор соо айхабтар амжалтатайгаар үнгэрһэн конференци боложо түүхэ соо орохэ тухай «Дейли геральд» ба «Дейли экспресс» газетэнүүд тэмдэглэнэ. Ами наһанай хэрэгтэ айхабтар өгэ удхашанартай проблемэнүүд тухай шиидхэбэри гаргаһан нэгэхэнэшье конференци энээнһээ урда иимэ түргэнөөр үнгэрдэггүй байгаа. Бидэнэр болбол тон түргэнөөр ба шууд шангаар ябуулганууда бэелүүлхэ ёһотойбди гэжэ «Дейли геральдын» түрүү бэшэг соо хэлэгдэһэн байна.

Московско конференци болбол мүнөө һанажа байһанһаа магад хожомоо бүри ехэ удхашанартай байжа болохо гэжэ «Ньюс Кроникл» газетын түрүү бэшэг соо тэмдэглэгдэһэн байна.

Гурбан державнуудай московско конференци болбол айхабтар түргэнөөр хүдэлмэреэ ябуулжа нилеэд шухала асуудалнуудые шиидхэбэ. Һүүлэй жэлнүүд соо болохон нэгэхэнэшье конференци иимэ богонихон саг соо тиимэ шухала результадуудые үгэжэ шадаагүй һэн гэжэ Рейтер агентствын Москвадахи тусхай корреспондент өөрынгөө мэдээсэл соо тэмдэглэһэн байна.

США

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 2. (ТАСС). СССР, Великобритани ба США-гэй түлөөлөгшэдэй конференциин хүдэлмэри болбол бүхы американска хэблэлэй гол анхаралыень хандуулһан байна. Гитлеровскэ Германиин урдаһаа СССР-эй эсэргүүсэһэн тэмсэлдэ американска арадай хабаадалсаха ябадалай удхашанарынь сэгнэлгүй ехэ байһан тухай «Крисчен сайенс монитор» газетэ тэмдэглэнэ. «Гитлерэй урдаһаа эсэргүүсэгшэд болбол хамтын нэгэ хэрэг үйлые бүгэдөөрөө бүтээхэнь тон шухала байһаниие ойлгохо хэрэгтэй. Америкын Россида туһаламжа үзүүлхэ ябуулганууд болбол мүн Америкэдэ туһалһан хэрэг болоно. Энэ туһаламжа болбол американска газар дээрэ агрессиин буужа ерэхые холодуулһан ба бүхы дэлхэй дээрэ эрхэ сүлөөе аршалһан хэрэг болоно гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ.

Москвада болохон гурбан державын конференциин хаагдаһан тухай мэдээсэлые үглөөгүүр гарадаг бүхы газетэнүүд түрүүшынгээ нюурнуудта тунхаглаһан байна.

Хилын саанаһаа телеграмманууд

МОСКВАДА БОЛОҺОН ЗАЛУУШУУДАЙ АНТИФАШИСТСКА МИТИНГ ТУШАА ХИЛЫН СААНАҺАА ЕРЭҺЭН ОТКЛИГУУД

Румынида

БЕРН, октябриин 1. (ТАСС). Сентябриин 28-да Москвада болохон залуушуудай антифашистска митинг тушаа Румыниин отклигуудай тухай түрүүшын мэдээнүүд эндэ абтажа эхилээ. Митингдэ хабаадалсагшадай дүлэтэ үгэнүүдынь румынска залуушуудай үргэн ниитэлэ хүрөө, мүн бүхы дэлхэйн залуушуудай митингдэ хабаадалсагшадай хандалгань эндэ тон ехэ ' хангалтатайгаар уггагдаба гэжэ бүхы баримта мэдээнүүдһээ элирнэ.

Митингдэ хабаадалсагшадай радиогоор хандаһание Бухарестын зарьма студентнүүдэй дуулһанай һүүлээр гансата городой захын нэгэ гэр соо студентнүүдэй нюуса зүблөөн болоо гэжэ Берлидэ һуужа байһан румынска эмигрантнууд мэдээсэнэ.

Зүблөөн болбол дайнда ба гитлеризмдэ эсэргүү тэмсэлшэдэй зэргые дээдэ хэмжээдэ хүртэр үргэдхэхэ гэһэн залуушуудай антифашистска митингын хандалгые солдадуудта, мүн тэрэшэлэн городой ба хүдөөнэй залуушуудта танилсуулха гэжэ тогтсобо. Хандалга бэшэг болбол нюуса типографинуудта хэблэгдэжэ ба гараар буулгагдан бэшэгдэжэ олон болгоогдоно.

ЧЕХОСЛОВАКИ

СТОКГОЛЬМ, октябриин 1. (ТАСС). Москвада болохон залуушуудай антифашистска митингын мэдэгдэхэлээрнь Чехословакида тон ехэр һонирхохон байна.

Митингын һүүлдэ хоёрдохи үдэртэ Прагада, Плзнодо, Брнодо ба Чехословакиин бусад городуудта заводууд дээгүүр ба улицануудаар бүхы дэлхэйн залуушуудта хандаһан антифашистска митингын хандалтые хэблэһэн листовканууд тараагдаа. Прагада нэгэ һүни олон харшанууд дээгүүр, илангаяа заводской районуудтахи харшанууд дээгүүр митингын хандалгаһаа абтаһан хэһэг үгэнүүд томо үзэгүүдээр бэшэгдэһэн байгаа. Брнодо нэгэ парк-дань хэдэн часай турша соо иимэ лозунг бэшээтэй байгаа: «Хоёр хүлтэ арьяатан Гитлер гэгшэ Чехословакиие тонсо, богоолшолоо. Чехословакиин залуушууд! Гитлеризмтэй тэмсэхэ арюун нангин эрид шанга тэмсэлдэ бодогты! Байлдаалда урялһан советскэ залуушуудай урялые шагна! Фашизм хяа сохигдохо байха! Манай илахамнай лабтай!»

«Алуурша Гейдрих, ши чешскэ залуушуудые даража шадахагүйш!,—гэжэ Прагада вокзалда ойро нэгэ ханада бэшэһэн бэшэгые полициинхид үни удаан хюһан арилгаба. Мүнөө орон дотор дэлгэрһэн забастовочно хүдэлөөндэ залуушууд эдибхитэй үүргэ гүйсэдхэжэ байна.

Городой хүдэлмэришэн зоной һуудаг газар, һургуули ба тосхонуудаар чешскэ антифашистнууд болбол советскэ залуушуудай урялда чешскэ залуушууд юугээр, хайшан гэжэ харюу үгэхэ ёһотойб гэжэ мүнөө хөөрэлдөөнүүдые ябуулна. Энэ асуудал болбол гитлеровецүүдээр тараагдаһан «Нашан» гэдэг чешскэ спортивна эмхиин членүүдэй нюуса суглаанууд дээрэ зүблэгдэн хэлсэгдэнэ.

Чешскэ залуушуудай дунда ургаһан эдибхине хуха сохихые эрмэлзэжэ гестановецууд хадаа залуушуудай дундаһаа арест хэлгээд шангадхаба.

Советскэ Союзтай һанал нийлэһэн хүдэлөөн

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 28. (ТАСС). Нацизмда эсэргүүсэн тэмсэжэ байһан Советскэ Союзда ба бэшэ оронуудта туһаламжа үзүүлхэ хүдэлөөнэй Аргентинэдэ ургажа байһашай тухай «Ла Ора» газетэ мэдээсэнэ. Советскэ Союзда туһалха 18 комитет августын 27-һоо сентябриин 4 хүртэр Аргентинэдэ байгуулагдаа. Бүхы Аргентинэдэ түрүүнэй байгуулагдаһан зуугаад комитедуудэй хажуугаар шэнэ комитедууд болбол СССР-тэ туһалха фондо мүнгэ зөөри суглуулжа байна. Кабаллитос городто Советскэ Союзда туһалха эхэнэрэй комитедэй 30 член хүдэлмэриинтөө һүүлээр ойрынгоо гэрнүүдээр ябажа СССР-тэ үгэхэ бэлэг абаха мүнгэ зөөри суглуулна. Наласисос городтохи (Санта Фе провинци) СССР-тэ туһалха комитет болбол һүүлдэнь полушубка ба бээлэй оёхоор хониной арһа суглуулжа байна. Эдэ комитедүүдэй членүүдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, эгээ үгытэйнүүдшье хүртэрөө шадаха юумээе баяртайгаар үгэнэ.

Италида экономическа байдалай муудалга

ЛОНДОН, сентябриин 30. (ТАСС). Орон доторхи унжагайрһаан финансова бэрхэшээлнүүд дээрэһээ гараһан һанаа зоболгын толон итальянска хэблэл соошье бии болоо гэжэ Рейтер агентство дамжуулна. «Стампа» гэдэг туринска газетэ болбол эдеэ хоолой байдал тушаа бэшэгдэһэн түрүү статья соогоо «һайтэр шангалагты» тэжэ засагтаа һануулан дурадхана. Таһаралтагүй юумын үнэ сэнгэй таһаралтагүй дээшэлэлгэ болбол хэтэрхэй ехэер сааріан мүнгэ гаргахада хүргэжэ болохо, иимэ ехэ аюултай байна гэжэ газетэ зааба.

Хэтэрхэй ехээр сааріан мүнгэ гаргалгые хизаарлаж аршалха һэдэлгэ болбол спекуляциие баригдашагүйгөөр ургахада хүргөө гэжэ «Реджиме фашист» соо мэдээсэгдэбэ. Худэлхэгүй зөөри, үнэтэ зүйл, ажауйлэдбэриин акци худалдаж абаха галзуу эрмэлзэлгэ болбол дэлгүүр шуюурые эмхи гуримгүй болгоходо ба юумын үнэ сэнгые айхабтараар дээшэлүүлхэдэ хүргөө, энээндэ бидэ өөһэдөө гэршэнь болонобди гэжэ газетэ бэшэнэ. Газарай участогай үнэнь гектарай 60 мянган лир дээшээ болоо, хүнэй һуудаг гэрнүүд хэдэн һарын урда тээ түлэгдэнэндөө ороходоо дүрбэ дахин үнэтэйгөөр худалдагдана».

Фашистска Германидахи ажахын ядарал

СТАМБУЛ, сентябриин 29. (ТАСС). Германида эдеэ хоолой ба финансова ядарал үдэрһөө үдэртэ ехэдэжэ байна. Энэ ушарые Германиин өөһэдынь ба мүн эзэлһэн оронуудайнь фашистска хэблэлшье нюужа шадахаа болёо.

Кельнскэ округто картофель хэрэглэхэ нормын шэнэ хизаарлалганууд арад зоной дунда ехэ дураа гутаха ябадал гаргана. Энээнэй дашарамда сентябриин 19-дэ «Кельнише цейтунг» газетэ иигэжэ бэшэнэ: „Эдеэ хоолой хэрэглэлгэдэ шэнэ хизаарлалга тогтооходо арад зон ехээр дурагүйтэжэ буруушааха зуураа, энэ шэнэ хизаарлалгын ушар шалтагые бодожо үзэхэгэ мартана". Газетэ болбол эдеэ хоолой ядарал улам ургаха байха гэжэ мэдээд, „Дайн гээшэ ходоодо жертвэ хэхые эрилтэ болгодог юм. Ушар иимэ дээрэһээ шэнэ хизаарлалгануудай тогтоогдоходо, алибаа эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ороётоошье һаань сэдьхэлээ хүдэлгэхэ хэрэгүй",—гэжэ уншагшадта уридшалан һануулһан байна.

Германиин ажаўйлэдбэри түрүүшын ээлжээндэ сэрэгэй ажаўйлэдбэри түүхэй эдэй талаар ехэ гэрхэшээл үзэжэ байна. „Дейче цейтунг ин Норвеген" газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Германи болбол орлуулха юумэнүүдые бүтээхынгээ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ эдэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлээ. Германида орлуулха юумэнүүдэй бүтээлгэ 1937 онһоо 1940 он хүртэр 150 процент ехэ болоо. Иигэжэ орлуулха юумэнүүдэй горьтойхоноор нэмэгдэншье мүртэнь тэдэнэрые хэрэглэхэ эрилтэ болбол үшөө гүйсэдөөр хангагдаагүй.

Германиин финансынь тон хүндэ байдалда байна. Дайнай унжагайрһаан дээрэһээ гараһан гаргашын туйлай ехэ ургалта болбол тон ехээр үридэ орохо ба хэтэрхэй ехээр сааріан мүнгэ гаргаха баатай болгоо. Германиин гүрэнэйнь үри зуун миллиард маркаһаа үлүү гараа гэжэ „Национальцейтунг" газетэ сентябриин 27-до мэдээсэбэ. Арад зоной хүзүүн дээрэ германска засагай тохохон бузар булай сэрэгэй хүндэ даралтын хэмжээе дооро бэшэгдэһэн тоонууд хэлэжэ үгэнэ.

Германска бюджедэй энэ жэлэй оролгын хуби 40 миллиард марка хүрөө. Энээнэй 31 миллиард маркань арад зонһоо хурялһан налог болоно. Мэдээжэ шведскэ экономист профессор Кассель гэгшэ немецкэ банкнуудай официальна счедуудай үндэһөөр Германиин финансова байдалые шэнжэлһэн статьягаа „Свенска дагбладет" газетэдэ тунхаглаа. Тэрээн соогоо, Германи болбол булимтаран эзэлһэн оронуудһаан худалдан абаһан юумэнүүдэйнгээ түлэбэрине түлэхэ шадагүй болохо гэжэ бэшэнэ. Тэрээнэй үринь гансахан Данида хоёр миллиард датска крон болоно. Эдэ оронуудһаа Германиин худалдан абалаг эд товар болбол сааріан мүнгөөр гү, али тусхай счедуудаар уламжалагдан түлэгдэнэ. Иимэ тоноло даб дээрээ үргэлжэлһөөр байжа шадабашье һаа хожомоо бүгэдыень шүүрдэн абажа бараһанайнь һүүлдэ, Германида зайлашагүй онсо аюулые ерүүлхэ байха гэжэ профессор Кассель бэшэнэ. Дайнай унжагайралга болбол Германида хэтэрхэй ехээр сааріан мүнгэ гаргажа эхилһэниень зайлашагүй хурданаар ехэдхэхэдэ хүргэхэ байха гэжэ профессор Кассель дүүргэлтэ соогоо бэшэбэ.

Францидахи террор

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 30. (ТАСС). Эндэ абтаһан мэдээсэлнүүд болбол Франциде фашистска террор улам шангадажа байна гэжэ гэршэлнэ. Тус орондо антигермански выступленинүүдэй ургажа байһан дээрэһээ германска булимтаран эзэмдэһэн засаг болбол хэдэн арбаад французска патриодуудые суд ба мүрдэлгэтүйгөөр буудан алана. Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, парижска хэблэл болбол сентябриин 24-эй һүни Париж Лилль хоёрой хоорондохи түмэр харты дээрэ хэдэн тэһэрэлгэ боложо, германска сэрэгэй поездуудай, товарна составуудай агаарта дэгдэһэнэй һүүлдэ немецүүд 20 хүниие саазалаа гэжэ парижска хэблэл зааһан байна. Арад зониие айлгахын тулада германска засаг болбол эдэ 20 французай саазалагдаха тухай бүхы Лилль соогуур соносхолнуудые нягаа. Дотоодо хэрэгүүлэй министр Пюше гэгшэ саботажай болохон эктнуудые ба хэрэгүүдые бэеэрээ мүрдэхын тулада һаяар Лилльдэ ерэхэ болохон байна. Һүүлэй недели соо немецүүд 37 французые саазалаа.

Мүн «Вишин эснхилогшодшье» өөһэдынгөө германска эзэдһээ гээгдэнэгүй. Гавас-Офи агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, парижска полициин профект адмирал Бар гэгшэ һаяхан германска солдат ба офицернүүдэй аминда хялдаһан ябадал хадаа парижска полициин «оһол назагай» дээрэһээ болохон хэбэртэйгээр хэлсэгдэһэн зэрэб үгые эрид буруушааба. Бар болбол «алахые һэдэхэ ябадалые уридшалан һэргылхын тулада парижска полици бүхы юумэнүүдые үйлэдһэн юм, үйлэдхэшье байха»,—гэжэ сэхэ мэдүүлһэн байна.

Американска хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор Марсельдэхи 15-дахи районой сэрэгэй трибунал болбол хоригдохон эмхинүүдые ба компартиие һэргээхэ гэбэ гэжэ гэмнэгдэһэн бүлэг коммунистнуудые наһаарнь түрмэдэ хаахаар ба каторжна хүдэлмэридэ ябуулхаар шиидхэбэ. Бордодо тусхай суд болбол Анниьоной 14 хүниие коммунистическэ ажал-ябуулга хэһэндэ гэмнэжэ элдэбын болзоороор түрмэлэ хаахаар шиидхэһэн байна.

Париждахи онсо суд болбол 4 хүниие алахаар, 12 хүниие табан жэлһээ наһаарнь хүртэр түрмэдэ хаахаар шиидхэбэ. Шиидхэгдэгшэдэй дунда 4 эхэнэр бии. гэжэ анатолийска агентствын корреспондент дамжуулна.

Англо-германска дайн

ЛОНДОН, октябриин 1. (ТАСС). Сентябриин 30-най үдэр английска истребительнүүд Ла-Манш дээгүүр ба Хойто Франциин эрье дээгүүр ябуулганууде хээ гэжэ официальна мэдээсэгдэбэ. Шербургда ойрэ худалдаанай зэбсэгтэ хоёр пароход атаковалагдаһан байгаа, тэдэнэй нэгэн дээрэ түймэр гараа. Эрьеын оборонын английска самоледууд норвежскэ эрье шадар нэгэ судна дээрэ торпедэ хаяжа, тудаһан байна.

Октябриин 1-эй урда һүни английска бомбардировщигууд Гамбургда ба Штеттиндэ добтолгонуудые дахин хэбэ. Дайнай эхилһэнһээ хойшо Англи дээрэ зенитнэ артиллереэр зургаан зуун германска самолет унагаагдаа гэжэ английска сэрэгэй министерствын коммюникe соо хэлэгдэнэ.

Октябриин 1-эй урда һүни германска авиаци болбол Англи дээгүүр һүүлэй үеынхидөө орходоо үлүү эдибхи гаргаа гэжэ Рейтер агентство мэдээсэбэ. Английска эрье болбол Гри Нэ гэдэг хушуун дээрэ (Ла Маншын французска эрье) тодхоогдохон холо һүрэдэг буутай тон шанга буудалгада ороо. Англиин зүүн-хойто эрье дээрэхи хоёр город хушэтэ бомбодолгодо оробо, жертвэ ехэ бэшэ.

БРИГАДИР ҮБГЭН

Хориин аймагһаа наашаа гараад үргэн ехэ Үдэ голой хойморoор уруудажа ябахада орьёл торьёл оройтой хангил үндэр хаданууд урда хойто бэеэрнь зэргэ жагсаһан юумэ шэнгеэр харагдана.

Хайша яашаа харан гэхэдэ хадагдашаһан халюун шара таряалан үзүүр захагүй үзэгдэн байна. Баһа, атар тарган адууһа малнууд һүрэг-һүрэгөөрөө намарай налагай зөөлэхэн дулаанда зоо шаража зугаалһан шэнгеэр мэнгээн бэлшэнэд.

Тэндэ элбэг үргэн талын энгэр дээгүүр баржыжа бага ехэ барилганууд ба байшан амбаар, зохид тэбхэрнүүд зуһалангай гэрнүүд жэрылдэн байба.

Гансахан энэ тэдыгээр дүүрэнэ бэшэ. Хүн зонойнь зохёожо байһан культурна болбосон шэнэ байдал урагшатай һайнаар ургажа байгаа гэжэ мэдэхээр байба.

Энэ хадаа Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозмүн байгаа.

Эндэ бэрээлжэхэн бэетэй бааза борохон хүдэлмэриин хубсаһатай, саб гэһэн нягтархуу янзын үбгэжөөл хүн механизированнэ сушилка тээһээ гараад, түмэр ба модо дархалдаг газар тээшэ шамдуухан алхална.

Энэ болбол модошо ба түмэршэ дархашуулай бригадир нүхэр Цыренжаб Базаров гэдэг өөрынгөө ажал хүдэлмэрине амжалта илалта хоёроор бэелүүлхэ гэжэ, үглөө эртэ нара бүтүүһээ хойшо үдэшэ болтор ундалха хооллохоёошье мартажархёод ябажа байна.

Нүхэр Цыренжаб болбол эдир залуу наһанһаа эхилжэ хүйтэн хатуу түмэрые хүндэ балта хүдэр гар хоёроороо 26 жэлэй турша соо хойшоо харангүй нанша—наншаһаар эгээ мүнөө 51 наһа хүрэбэ.

Цыренжаб үгытэй Дэржиин Базарай табан хүбүүнэй орой ехэнь байха юм. Бага наһанһаа баян айлай барлаг зарса боложо зарим үе үдэрэй 10—20 мүнгэ хүлһэ абаха жэшээтэйгээр ядаха шадахые үзэжэ өедөө болоо һэн.

Хожом эхэнэрые абажа түбхинөөд эрхим һайн түмэршэ дархан болобо.

Нүхэр Цыренжаб 1929 ондо Дээдэ Курбын сомоной „Шэ Ажал" гэжэ колхоздо ор тэндэ табан жэлэй турша дархалха зуура нилээд ехэхэн илалтануудые эм һан байна. Жэшээлхэдэ, колхоздо уһанай хүсөөр дэлдэг веялкэ зохёожо т һаниинь мүнөөшье тэр хэбээрээ ажаллажа байда

Нүхэр Цыренжаб 1935 он өөрынгөө түрэһэн нютаг, руун Хасууртайда тогто мүнөө Сталинай нэрэмжэ колхоздо ерэжэ оробо. Т орохон сагһаа эхилжэ н шье үдэр һамшалтагүй д халһаар байха зуураа колхозой дархашуулай б гадир боложо мүнөө хэ жэлэй турша соо нүхэ ударидан хэм хэтэгүй амжалтануудые туйлаһ байгша үдэр хүрэһэн б юм.

Нүхэр Базаров Цыренж өөрынгөө ударидалгаар колхозой бүхы дархалал ажал хүдэлмэриие ямарг сагта урагшагүй ябадала нэгэшье удаа тохёолдуула гүй, харин хэзээдэ илал туйладаг байгаа.

Нүхэр Цыренжаб өөрөө т тобтойхоноор нам һуужа х рэхэдөө: „Би өөрынгөө к хоздо ажалланаб. Мүнөө д хашуулай бригадираар хүл нэб. Миниий эхэнэр намта хамта дархалалсажа энэ х рөө юм, эгээ мүнөө 24 жэл турша соо балташан болоо түмэр сохибо".

Миниий бригада соо 4 мо шо дархан, 5 түмэршэ дарх хамта 9 хүн дархалнабди. өөрөө 51 наһатайб, өөһэд түрэһэн үри хүүгэд үгыш һаа, үншэрхэб гэжэ нэгэш наһадаггүйб. Эгээ мүнөө хо дүүмни фронт дээрэ дайла дажа байна. Үшөө хо дүүмни нютаг дээрээ ажалл жа байна. Би хэзээшье аг ехэ Улаан Армиингаа илалт тулада, агууехэ эхэ ороной илалтын тулада өөрынг инаг балтые барижа ажахы гаа фронт дээрэ илалтата гаар ажаллахаб гэжэ т халуухан ба гүнзэгы үгэнү дые удхалан хэлэнэ.

Энэ юу харуулнаб, энэ бо бол манай агууехэ орон д тор гайхамшагта геройнуул тоо томшогүй олон байһани харуулна.

Х. Н.

Мүнөө жэлэй театрын сезон

(Бурят-Монголой, Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын ба ород драмын театрын директор нүхэ Н. Г. Балданотой хөөрэлдөөн)

Мүнөө жэлэй театрын сезондо Бурят-Монголой, Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын ба ород драмын театр болбол элдэб темэнүүд дээрэ хэдэн зүжэгүүдые харуулха байна.

Бурят-Монголой театр болбол октябриин хоёрдохи хахадһаа эхилэн „Фронтһоо ерэһэн солдат" гэжэ В. Кагаевай зохёоһон пьесэ харуулхань. Энэ пьесэ дотор гражданска дайнай үедэ немецүүдтэ агууехэ украинска арадай эсэргүү тэмсэл тодоор харуулагдаһан байна. В. Катаев болбол энээн соогоо арадуудай шэн зориг ба баатаршалга, этигэл найдабарине һайнаар харуулаа.

Мүн Д. М. Фурмановай „Чапаев" гэжэ зүжэг табигдаха байна. Театр болбол „Чапаев" гэжэ зүжэгые агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин ойн үдэрнүүдтэ харуулха юм. Мүн, „Чапаевые" харуулхатаяа нэгэн хамта испанска уранзохёолшо Лопе де Вега (1562-1635) гэгшын „Фуэнте Овехуна" гэжэ пьесэ табиха байна. Тэрэнэй зохёоһон „Фуэнте Овехуна" пьесэ дотор сеньор-феодалнуудта арадуудай-таряашадай эсэргүү тэмсэл харуулагдана.

Театрын репертуарта харуулагдаха концерт болбол хүсэн түгэс эхэ орондоо, баатар Улаан Армидаа, советскэ арадтаа зорюулан литературна ба хүгжэмтэ һонин номернуудые харуулха байна.

Ород драмын театрын репертуарта классическа ба мүнөө сагай зүжэгүүд табигдахань. Театр болбол 1941-42 онуудайнгаа сезониие Александр Бруштейн гэгшын „Үргэлжэлэлтэй байха" гэһэн зүжэгөөр эхилбэ. Энэ зүжэг хадаа 1933 оной Германиин событинуудые—Гитлерэй засагта оролгые харуулна.

Мүн, Михаил Юрьевич Лермонтовэй „Маскарад" гэжэ пьесэ табигдаха байна. Э гайхамшаг зохёол хадаа н дэгээр Николай хаанай үе хабаадана. Эгээл энэ үедэ ор литературын генинүүд Пу кин Лермонтов хоёр алуул һэн. Зүжэгэй герой Арбени гэгшэ үзэл бодолоороо тур хүсэтэй солбон хүн байһ аад, гансаардадаг ба арад з ной дэмжэдэггүй байһан д рэһээ хүсэл зорилгоёо х нашье хэхэ мүрөө оложо я на. Энээн дээрэһээ тэрэн наһанай ябадалда аюул ушарал тохёолдоо.

Тэрэшэлэн, театр болб „Хоёр господиной зар (Гольдониин), „Таня" (Арб зовай), „Манай городой х бүүн" (К. Симоновэй) гэ хэдэн һонин зүжэгүүдые т бихаар хараална.

Мүн, „Фельдмаршал Ку зов" (Соловьевой) гэжэ зүж харуулха байна. Энээн до хариин шунахайнуудта о арадай эсэргүү тэмсэл хару лагдана. Тус зүжэг болб Москвадахи Вахтанговай рэмжэтэ театраар табигда захалһан ба бүхы Совет Союзай театрнуудаар түр нөөр тараһан юм.

Манай театрнууд х 1941-42 онуудайнгаа сезони эсэгэ оронойнгоо аюулта б далда тохёолдоод байх захалба. Тиимэһээ м театрнуудай бүхы артист харагшадаа үндэр дэдэ нартай зүжэгүүдээр хангах түлөө урда урдынхиһаа у һайнаар тэмсэнэ.

Н. Маторин.

Редакторай үүлгэ
Г. БАХАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны: отв. и зам. редактора—3-44; секретариата—3-23; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55; сельскохозяйственного отдела и отдела писем—5-07.

Н—3198

Типография издательства республиканских газет БМАО